

2398

de Minister-President

Ik wil nog even trachten zeer in het kort de draad van het gesprek van vanmorgen met U vast te leggen:

1. Ik ga ervan uit, dat de bepaling van de houding van de Nederlandse regering ten opzichte van de plannen van De Gaulle, zelfs in hun "afgezwakte" vorm, uitermate moeilijk zal zijn. De regering staat, welk standpunt zij uiteindelijk ook zal innemen, voor een zeer vergaande en grote verantwoordelijkheid meebrengende beslissing. Dit geldt zowel voor een positieve als voor een negatieve instelling ten opzichte van de plannen-De Gaulle. Na de beslissing in 1940 om de strijd tegen de Duitsers voort te zetten, waaruit bijna automatisch het opgeven onzer neutrale ~~recht~~politiek volgde, acht ik dit het belangrijkste besluit, dat een Nederlandse regering wordt geroepen te nemen. Het zal vermoedelijk onze toekomst voor decennia bepalen;
2. Het is duidelijk, dat het voortbestaan van het leven van het kabinet ernstig in de waagschaal is gesteld door de reacties op het ontwerp Kinderbijslagwet. Nog valt niet te overzien hoe deze zaak zal verlopen, doch de mogelijkheid, dat een en ander tot een kabinetscrisis zal leiden, is reëel aanwezig;
3. De regering tracht zekerheid te verkrijgen omtrent de houding van de politieke partijen ten opzichte van de Kinderbijslagwet om dan haar standpunt ten aanzien van het in de Kamer aanhangige wetsontwerp te bepalen. Een ontwikkeling, waardoor op een gegeven moment de regering met min of meer zekerheid kan voorspellen, dat het kabinet vóór het zomerreces in verband met de Kinderbijslagwet demissionair zal zijn, is alleszins denkbaar en wordt in verschillende kringen zelfs zeer waarschijnlijk geacht;
4. Gezien de buitengewoon grote verantwoordelijkheid, die de regering op zich neemt door hetzij in te gaan op de plannen van De Gaulle, hetzij deze te verwerpen op een moment, dat zij wellicht reeds weet of met vrij grote zekerheid zal moeten aannemen, dat zeer binnenkort daarna het kabinet zal moeten aftreden, acht ik een uitstel van de beslissing over de Europese zaak van zeer groot belang. Naar mij voorkomt, zou de regering haar beslissing over de Europese zaak slechts dan moeten nemen, wanneer de Kinderbijslagwet niet tot een kabinetscrisis zal hebben geleid;

5. In de op 17 april a.s. te houden speciale ministerraadsvergadering over de Europese zaak ware derhalve naar mijn mening te besluiten:
- a. om geen standpunt over deze kwestie te bepalen, totdat zekerheid is verkregen omtrent het verloop van de Kinderbijslag-voorstellen,
 - b. om indien de Kinderbijslag-voorstellen tot aftreden van het kabinet zouden leiden, de besluitvorming over de Europese zaak geheel uit te stellen en over te laten aan een nieuw te vormen kabinet.
6. Ik realiseer mij, dat het niet zo gemakkelijk zal zijn om van onze vijf andere partners uitstel te verkrijgen. Men zal het uiterste doen om ons toch tot een beslissing te dwingen. Toch meen ik, dat alle (diplomatieke en andere) middelen zouden moeten worden aangewend om desondanks uitstel tot b.v. juli te verkrijgen. Het is nl. niet waarschijnlijk, dat de ontwikkeling der dingen zodanig zal zijn, dat vóór 19 mei a.s. zekerheid omtrent de Kinderbijslag-voorstellen zal zijn verkregen.

10 april 1961
F/2